

Utdanningsplan for Øyeavdelingen, HUS

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at utdanningen av legespesialister skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømning i utdanningsløpet. Det skal lages en overordnet utdanningsplan for den enkelte spesialitet som angir hvordan virksomheten vil sikre at leger i spesialisering kan oppnå læringsmålene. Formålet med den overordna utdanningsplanen for hver av spesialitetene er å beskrive oppbygning og rekkefølge for hele utdanningsløpet i spesialiteten, inkludert spesialiseringssupplerings-/suppleringsstjeneste.

Forskriften stiller tydelige krav til hva utdanningsplanen skal inneholde. Helse Vest har laget en mal for hvordan utdanningsplanen skal utformes. De ulike planene vil bli publisert på Helseforetakenes nettsider og vil være tilgjengelige for 1) spesialitetskomiteene som skal godkjenne og vurdere utdannings-virksomhetene og 2) for LIS som skal søke jobb.

Utdanningsplanen skal oppdateres årlig.

Beskrivelse av utdanningsvirksomheten

Øyeavdelingen er lokalisert i eget bygg på Haukeland Universitetssykehus sitt område. Avdelingen disponerer 6 senger på hverdager og 4 senger i helg i felles sengepost med Klinikk for Hode-Hals. Denne sengeposten er lokalisert i 5. etasje, Sentralblokken. Avdelingen har egen operasjonsavdeling med 3 større stuer, og 3 mindre til dagkirurgiske inngrep.

I tillegg har avdelingen 2 injeksjonsstuer for intravitreale injeksjoner, der LIS og OL inngår i team med spesialutdannede sykepleiere, i injeksjonsopplegget i henhold til Standardisert pasientforløp for intravitreale injeksjoner.

Fysisk er avdelingens kontor-/undersøkelsesfasiliteter bygd opp rundt «Diagnoserelaterte øyer» slik at pasientgrupper samles geografisk til samme område i bygget så langt det lar seg gjøre. På denne måten kan positive synergieffekter hentes ut i forhold til tilgjengelighet til overleger/spesialister og diagnostisk utstyr.

Det er også innført teamorganisering på seksjon for medisinsk retina, med daglige tavlemøter for teamdeltakerne hver morgen fra kl. 08.00 til 08:10. Det skal også opprettes team knyttet til standardisert pasientforløp for glaukom.

Det gjennomføres 33000 polikliniske konsultasjoner pr år, og 3150 kirurgiske inngrep.

Avdelingen består av syv fagseksjoner, med spisskompetanse innen:

- Katarakt.
- Fremre segment, (glaukom, inkl. fremre uveitt).
- Cornea og refraktiv kirurgi.
- Okuloplastikk, (inkl.orbita og neurooftalmologi).
- Pediatrik oftalmologi og strabisme.
- Kirurgisk retina.
- Medisinsk retina (inkl. bakre uveitt).

I tillegg har vi flerregional tjeneste for episkleral brachyterapi.

Universitetsfunksjoner er samlokalisert i samme bygning, og det er per dd. tre professorer samt en førsteamanuensis ved instituttet.

Avdelingen driver forskning av høy kvalitet innen diabetes, genetikk, okuloplastikk samt glaukom.

Avdelingen deltar også i forskning på tvers av avdelingsgrensene, og flere LIS er knyttet til slike forskningsprosjekter.

Per i dag har avdelingen 10 LIS, hvorav 7 har fast ansettelse i Helse-Bergen. En av LIS-stillingene er en rotasjonsstilling som er øremerket LIS fra Helse-Førde.

LIS deltar i 10-delt, roterende vaktplan (fra januar 2020), med seksjonsspesifikk poliklinikk, generell poliklinikk, tilsyn, operasjonsassistanse, fordypningstid, forvakt etc i plan.

Tjenesteplan godkjennes av FTV YLF, med godkjenningstid 1 år av gangen.

Til avdelingen er det også knyttet spesialist i medisinsk fotografi, ortoptist og optiker. Avdelingen har flere spesialsykepleiere innen øyesykdommer og diabetes. Både sykepleiere og helsesekretærer har overtatt oppgaver som leger tidligere utførte (oppgavedeling).

Avdelingen har tett samarbeid med Blindeforbundet, og likemannsrepresentant er fysisk til stede på avdelingen 1 dag 2. hver uke.

Beskrivelse av utdanningsløpene

Hele utdanningsforløpet for å bli spesialist i øyesykdommer kan utføres ved øyeavdelingen ved Haukeland Universitetssykehus.

Teoretisk og praktisk utdanningsplan:

Hver av avdelingens fagseksjoner har ansvar for at det foreligger en plan og et tilbud som gjør at utdanningskandidaten etter fullført tjeneste på seksjonen oppfyller de krav som stilles til oppnåelse av læringsmål og prosedyrekrav, jfr. H-dir.

Spesialistkandidatene skal i utgangspunktet rotere mellom de ulike seksjoner med 6 mnd. på hver seksjon, slik at man ila. utdanningstiden er innom alle seksjoner. For universitetssykehustjeneste for LIS fra andre sykehus skal det inngås avtale med moderavdeling om læringsmål for tjenesten.

Mester-svenn-læring er et viktig elementet i spesialistutdanningen. **Seksjonsoverlegene har et hovedansvar for dette, men noe er også ivaretatt i avdelingens aktivitetsplan.**

Første utdanningsår skal første uke ved ny seksjon være forbeholdt tett oppfølging av overlege (mester-svenn) og god innføring i seksjonens problemstillinger og arbeidsmåte.

Det er utarbeidet kompetanseplan for LIS med alle aktuelle læringsmål (se denne). Denne tildeles LIS ved ansettelsen og finnes tilgjengelig i Kompetanseportalen.

Introduksjon av nye LIS

Nye LIS starter med et 2 ukers introduksjonsopplegg (40t/uke) for å få en orientering om avdelingen og pasientgrunnlaget, samt å kunne få opplæring i praktiske ferdigheter. For dette formålet, er det utarbeidet en Kompetanseplan som skal sikre at nødvendig progresjon ivaretas, se også punkt over. Avdelingsleder introduserer de nyansatte på morgenmøtet, og sørger også for omvisning samt presentasjonsrunde for de andre yrkesgruppene og avdelingsdirektør.

Det gjennomføres også oppstartssamtale med leder, i tillegg evalueringssamtale 2-3 uker etter oppstart.

Supervisjon, veiledning og faglig utvikling

Hver spesialistkandidat tildeles en egen veileder senest innen to uker etter at man ansettes ved avdelingen.

Innhold og form i de månedlige møter spesialistkandidat og veileder skal ha, skal samsvare med legeforeningens veiledningskrav. Veileder skal sammen med kandidaten utarbeide en individuell utdanningsplan som samsvarer med Legeforeningens krav. Veileder skal i samarbeid med kandidaten se til at utdanningsplanen realiseres.

Kandidaten er selv ansvarlig for progresjonen i spesialistutdannelsen, men veileder er ansvarlig for å assistere og følge opp planen for å bidra til en optimal utdanning. Avdelingen ved avdelingsoverlegen har også et overordnet ansvar for at kandidaten ikke blir unødig forsinket i sin utdanning.

Det anbefales at veiledermøtene legges inn i timeboken i DIPS for en periode (for eksempel 6 mnd. framover).

Veileder skal være kandidatens samtalepartner i spørsmål vedrørende utdanning og arbeidssituasjon, og informasjon om kandidatens ønsker og progresjon bringes videre til avdelingsoverlegen.

Veileder skal i samarbeid med avdelingsoverlege og kandidat evaluere den faglige progresjon og egnethet.

Det settes av tid til faglig fordypning; 4 timer per uke (i henhold til retningslinjene). Ved «Oppgaveplanlegging for leger i GAT» skal fordypningstiden for LIS synliggjøres, og det er et krav at kandidaten skal delta i enten kvalitetsprosjekt, forskning eller fagutviklingsprosjekt i utdanningsløpet.

Avdelingen tilstreber å innfri de individuelle utdanningsplanene innen utdanningsperioden. Hensyn til drift og beredskap kan noen ganger komme foran den enkeltes ønske, gitt at utdanning/spesialistgodkjenning ikke forsinkes.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

I den nye læringsplanen for øyesykdommer er det en rekke læringsmål og en rekke læringsaktiviteter knyttet opp mot disse. Når en LIS har utført en læringsaktivitet, registrerer LIS dette i Kompetanseportalen og sender det så til sin veileder eller aktuell supervisor for godkjenning. Når LIS mener at et læringsmål er oppnådd, tas dette opp med den aktuelle veileder som så gir sin eventuelle anbefaling for godkjenning. Dette er en kontinuerlig prosess som følges opp i veiledningssamtaler mellom LIS og veileder. Endelig godkjenning av oppnådd læringsmål utføres av utdanningsansvarlig overlege eller avdelingsoverlege. All dokumentasjon av læringsaktivitet og læringsmål utføres i Kompetanseportalen.

Teoretisk undervisning

Avdelingen skal ha minst 90 minutter internundervisning per uke og 70 timer totalt pr år. I tillegg har vi satt oss som mål at et skal planlegges regionale internundervisningsmøter.

Utdanningsutvalget i avdelingen setter opp liste over undervisningstema basert på nødvendige tema fram mot aktuelle, obligatoriske kurs for LIS.

Det utarbeides detaljert undervisningsplan for hvert semester etter DNLFs mal. LIS-deltaker i Utdanningsutvalget utarbeider undervisningsplan, og har ansvar for føring av presenslister. Både leger i spesialisering og overordnede leger skal forelese og være tilstede under denne undervisningen.

Undervisningen er i dag organisert på følgende måte:

Mandag, onsdag, annenhver fredag	Mellom 08:00 og 09:00 (til sammen 90 min/uke)
Røntgendemonstrasjoner	Ukentlig
Lunsmøter med industrirepr.	Sporadisk
Kveldsmøter med industrirepr.	Ca. 2 ganger pr år
Avdelingsseminar (heldags)	1 gang pr år
Vestlandsmøte (halv dag)	1 gang pr år
Kasuistikker med bilder i DMA	Ved behov
Undervisning/opplæring i nytt MU	Ved behov
Etikk- og Kommunikasjonskurs (4 gode vaner)	1 gang
Wetlabs i inj.teknikk/div	Ved behov
Simulatortrening (EyeSi)	Ved behov

Vedr. tema for internundervisningen, vises det til vedlegg.

Fordypningstid kan benyttes til forberedelse til undervisning.

LIS får fri til å delta på obligatoriske kurs for å unngå forsinkelser i utdanningen til spesialist. Vakter i perioden de deltar på kurs blir vakante.

Permisjon til andre relevante kurs og kongresser kan gis med lønn, så sant det lar seg gjøre i forhold til drift. Dekning av kursavgift gjøres ut fra relevansvurdering.

Felles kompetansemål (FKM)

Det er satt 10 felleskompetansemål for alle leger i spesialisering. Det er et mål om at disse emnene flettes inn i den kliniske hverdag og tas med i veiledningssamtalene.

- Etikk
- Forskningsforståelse
- Kommunikasjon
- Kunnskapshåndtering
- Kvalitet- og pasientsikkerhet
- Lovverk
- Pasient- og brukervedvirkning
- Pasient- og pårørendeopplæring
- Lovverk
- Samhandling

Vi oppfordrer leger ved avdelingen til å drøfte etiske dilemmaer og betraktninger ved behov når kollegiet er samlet. Videre ønsker vi å tilrettelegge for at LIS får delta på møter i regi av klinisk etikkomite.

Forskningsforståelse oppnås ved at LIS må legge frem artikler og analysere disse kritisk. Videre tilstreber vi at LIS skal delta i et forskningsprosjekt ved avdelingen.

Kommunikasjon, kunnskapshåndtering, lovverk, pasient- og brukervedvirkning, pasient- og pårørendeopplæring og samhandling implementeres i klinisk praksis og er gjenstand for samtale under veiledningssamtaler.

I løpet av sin utdanningsperiode ved øyeavdelingen skal LIS med fast ansettelse utføre en prosjektoppgave. Tema for oppgaven er et kvalitetssikringsarbeid, forbedringsarbeid eller et pasientsikkerhetsarbeid. Et eksempel på dette kan være å gjennomgå noen av prosedyrene vi har ved avdelingen og kvalitetssikre disse opp mot aktuell litteratur og arbeidet skal munne ut i et skriftlig arbeid.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

Utdanningsansvarlig overlege og leder av utdanningskomiteen er vi pt. i prosess ang. ansettelse av. Utdanningskomiteen består av medisinsk ansvarlig overlege Frank Jenssen, overlege og LIS Anette Hope.

Utdanningsutvalget har møte 2-4 ganger i året. Utdanningsansvarlig overlege sin rolle er å fremme gode læringsarenaer for LIS legene. Dette gjøres i godt samarbeid med avdelingsoverlege og avdelingsdirektør. (Utdanningsansvarlig overlege har foreløpig ikke avsatt en bestemt stillingsprosent for å fylle rollen, men får avsatt tid etter behov. Dette vil evalueres jevnlig.

Forskning

Avdelingen vil jobbe for å inkludere LIS i prosjekter og kvalitetsarbeid (datainnsamling, tverrfaglige prosjekter/kvalitetsprosjekter/forbedringsarbeid etc)

Fordypningstid kan benyttes til dette.

Flere LIS deltar pr i dag i forskningsprosjekter

På sikt vil avdelingen tilstrebe og reetablere fordypningsstilling for LIS

Avdelingen har egen forskningslab med personale.

Antall leger med doktorgrad: 11

Antall leger i doktorgradsprosjekt: 0 (har to forskere på Post doc nivå)

Undervisning i vitenskapsteori, forskningsmetodikk og –etikk er integrert i undervisningsplanen.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetning vil det utarbeides en individuell utdanningsplan for LIS, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer), basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal godkjennes av leder

Simulering og ferdighetstrening

Øyeavdelingen har kirurgisimulator (EyeSi) til simulertrening innen katarakt og vitreoretinal kirurgi. Dette utstyret er fritt til benyttelse, etter at det lages et opplæringsprogram av superbruker for simulatoren.

For øvrig gjennomføres ferdighetstrening gjennom direkte pasientrettet arbeid i poliklinikk og på operasjonsstuene. Det er avsatt tid i arbeidsplan til operasjonsassistanse. Konstituerte overleger deltar i traumekurs enten i Stavanger eller Sverige når det blir aktuelt med deltakelse i bakvaksordning.

Tillitsvalgte

Det er etablert regelmessige møter mellom avdelingsoverlegen og avdelingsdirektør og tillitsvalgte for å sikre at LIS sine interesser ivaretas på best mulige måter. Det arrangeres møter mellom LIS-gruppen/TV-YLF og avdelingsoverlegen ved behov. Tillitsvalgte innkalles til faste møter med avdelingsdirektør og i forbindelse med budsjettprosess.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med avdelingens utdanningsansvarlige overlege, avdelingsoverlege eller avdelingsdirektør